

Sopot, dnia 08.04.2014 roku

sygn.: 000042

OPINIA PRAWNA

**skierowane przez Zleceniodawcę Pana Piotra Watolę Przewodniczącego
Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy Region małopolski
w dniu 07.04.2014r. o godzinie 21.56
w ramach abonamentu Lex Secure Twoja Opieka Prawna**

Przedmiot odpowiedzi:

1. Czy lekarz, który nie podpisał indywidualnej umowy z NFZ na wystawianie recept refundowanych, pracujący w przedsiębiorstwie leczniczym – szpitalu, który ma podpisany kontrakt z NFZ, w tym również na wystawianie recept pacjentom, ma prawo do wypisywania refundowanych recept dla siebie (pro auctore) i dla swojej rodziny (pro familia), dokumentując ten fakt w założonej przez siebie, stosownej kartotece?
2. Jeżeli powyższe jest możliwe, to jak powinna wyglądać dokumentacja, jakie powinna zawierać elementy, aby nie narazić się na kary finansowe ze strony NFZ?

Podstawy prawne:

1. Art. 2 pkt 14, Art. 6 ust 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz.U.2011.122.696 ze zm.),
2. Art. 5 pkt 4 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2008.164.1027 ze zm.)
3. § 1, § 2, § 3 rozporządzenia z dnia 8 marca 2012 r. w sprawie recept lekarskich (tekst jednolity Dz.U.2014.319),
4. Rozdział 2, rozdział 5a rozporządzenia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (tekst jednolity Dz.U.2014.177).

Przygotowując niniejszą Opinię prawną przeanalizowano i polegano wyłącznie na informacjach otrzymanych od Zleceniodawcy. Nie badano, ani nie weryfikowano prawdziwości przedstawionego stanu faktycznego. Sporządzający niniejszą Opinię zastrzega sobie prawo weryfikacji niniejszego opracowania w przypadku ujawnienia faktów nieznanych mu w momencie jego sporządzenia.

Niniejszą Opinię prawną wydaje się do wiadomości Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy z prawem publikacji przez Zleceniodawcę.

Opinia dotyczy wyłącznie kwestii w niej określonych i nie może być interpretowana, jako obejmująca, w tym przez domniemanie, inne, niewspomniane w niej kwestie.

W niniejszej Opinii prawnej zaprezentowano niezależną, subiektywną ocenę sporządzającego, dotyczącą prawnych aspektów przedmiotu analizy, w szczególności ocena prawna przedstawiona w Opinii nie daje gwarancji wyniku danej sprawy, w przypadku skierowania jej na drogę postępowania sądowego lub administracyjnego.

Stan prawny:

Rozważania prawne, na temat przedstawionego problemu prawnego, należy rozpocząć od odwołania się do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 marca 2012 roku, w sprawie recept lekarskich, które, zgodnie z § 1, określa m.in. sposób i tryb wystawiania recept lekarskich, sposób zaopatrywania w druki recept i sposób ich przechowania, a także sposób realizacji recept oraz kontroli ich wystawiania i realizacji.

Warto na początku, nadmienić, czym w ogóle jest wystawienie recepty. Zgodnie z § 2 w/w rozporządzenia wystawienie recepty polega na czytelnym oraz trwałym naniesieniu na awersie recepty, w tym za pomocą wydruku, treści obejmującej dane określone w rozporządzeniu, a także na złożeniu na awersie recepty własnoręcznego podpisu osoby wystawiającej receptę. Ponadto, na dole recepty zamieszcza się, w formie wydruku, nazwę i adres lub numer REGON podmiotu drukującego receptę, a w przypadku, gdy wydruku dokonuje osoba wystawiająca receptę - zwrot "wydruk własny"

Natomiast, jeżeli chodzi o dane, jakie powinny być umieszczone na recepcie, za pośrednictwem, której zostaną przepisane leki objęte refundacją, które mają być następnie wydane odpłatnie, zgodnie z art. 6 ust 2 ustawy o refundacji leków, środków spożywczych

specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, to należy odwołać się do § 3 rozporządzenia w sprawie recept lekarskich.

Przepis ten określa, iż recepty, o których mowa wyżej, powinny zawierać w swej treści:

1. Dane osoby uprawnionej albo dane świadczeniodawcy:

Dane osoby uprawnionej:

- a) lekarza, lekarza dentystry, felczera, starszego felczera, z którymi Fundusz zawarł umowę upoważniającą do wystawiania recept refundowanych,
- b) lekarza, lekarza dentystry, felczera, starszego felczera posiadającego prawo wykonywania zawodu, który zaprzestał wykonywania zawodu, a z którym Fundusz zawarł umowę upoważniającą do wystawiania recept refundowanych dla wystawiającego, jego małżonka, wstępnych i zstępnych w linii prostej oraz rodzeństwa;

albo

Dane świadczeniodawcy, u którego osoba uprawniona tj. lekarz ubezpieczenia zdrowotnego lub felczer ubezpieczenia zdrowotnego, przy czym lekarza ubezpieczenia zdrowotnego należy rozumieć w tym przypadku, jako: lekarza dentystę, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód u świadczeniodawcy, z którym Fundusz zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (*art. 5 pkt 4 i 14 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*).

Świadczeniodawcą, może być:

- a) podmiot wykonujący działalność leczniczą w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej,
- b) osobę fizyczną inną niż wymieniona w lit. a, która uzyskała fachowe uprawnienia do udzielania świadczeń zdrowotnych i udziela ich w ramach wykonywanej działalności gospodarczej,

2. Dane pacjenta:

- a) Imię i nazwisko,
- b) Adres (nazwa miejscowości, ulica, numer domu, numer lokalu,
- c) Wiek - w przypadku pacjenta do lat 18, o ile nie można go ustalić na podstawie numeru PESEL znajdującego się na recepcie,

- d) Numer poświadczenia – numer uprawniający do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej,
e) Numer PESEL.
3. **Identyfikator płatnika** – określony w załączniku do rozporządzenia, identyfikator oddziału wojewódzkiego Funduszu właściwy dla miejsca zamieszkania świadczeniobiorcy,
4. **Dane dotyczące przepisanych leków**, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych,
5. **Data wystawienia recepty;**
6. **Datę realizacji recepty** – jeżeli jest wymagana, jeżeli nie to znak „X”,
7. **Dane dotyczące osoby uprawnionej** (lekarza wystawiającego receptę):
a) Imię i nazwisko,
b) numer prawa wykonywania zawodu osoby uprawnionej.

Powyżej przedstawiono ogólne dane, które powinna zawierać recepta wystawiana przez lekarza. Warto jednak zwrócić uwagę na § 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie recept lekarskich. Przepis ten stanowi, iż w przypadku, gdy osoba uprawniona tj:

- lekarz, lekarz dentyista, felczer, starszy felczer, z którymi Fundusz zawarł umowę upoważniającą do wystawiania recept refundowanych,
- lekarz, lekarz dentyista, felczer, starszy felczer posiadający prawo wykonywania zawodu, który zaprzestał wykonywania zawodu, a z którym Fundusz zawarł umowę upoważniającą do wystawiania recept refundowanych dla wystawiającego, jego małżonka, wstępnych i zstępnych w linii prostej oraz rodzeństwa;

chce wystawić receptę dla siebie albo dla małżonka, zstępnych lub wstępnych w linii prostej oraz rodzeństwa, to w części recepty przeznaczonej na wpisanie danych pacjenta: lekarz, lekarz dentyista, felczer, starszy felczer, z którymi Fundusz zawarł umowę upoważniającą do wystawiania recept refundowanych **mogą wpisać** (fakultatywnie), natomiast lekarz, lekarz dentyista, felczer, starszy felczer posiadający prawo wykonywania zawodu, który zaprzestał wykonywania zawodu, a z którym Fundusz zawarł umowę upoważniającą do wystawiania recept refundowanych dla wystawiającego, jego małżonka, wstępnych i zstępnych w linii

prostej oraz rodzeństwa **wpisują** (obligatoryjnie) dodatkowo adnotację: **„pro auctore” albo „pro familiae”**

Należy, w tym miejscu, zwrócić szczególną uwagę, na to, do kogo rozporządzenie adresuje **obowiązek**, a do kogo **możliwość** wpisania w receptce adnotacji: „pro auctore” albo „pro familiae”. Jak wynika z powyższych rozważań, takim obowiązkiem obciążeni są lekarze, posiadający prawo wykonywania zawodu, którzy zaprzestali wykonywania zawodu, ale mają podpisaną umowę z NFZ na podstawie, której są uprawnieni wystawiać recepty refundowane, najbliższym członkom swojej rodziny. Natomiast lekarze, którzy mają podpisaną umowę z NFZ, upoważniającą do wystawiania recept refundowanych wszystkim pacjentom, mogą taką adnotację wpisać, lecz nie mają takiego obowiązku.

Odnosząc powyższe, do pierwszego z postawionych przez Zleceniodawcę pytań, należy stwierdzić, iż lekarz, który osobiście nie posiada podpisanej z NFZ umowy upoważniającej do wystawiania recept refundowanych, lecz jest zatrudniony lub wykonuje zawód u świadczeniodawcy (np. w szpitalu), z którym Fundusz zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, nie może, zgodnie z omawianymi wyżej przepisami rozporządzenia w sprawie recept lekarskich, zawierać adnotacji: „pro auctore:” lub „pro familiae”, lecz nie oznacza to, że taki lekarz nie może w ogóle wypisać recepty sobie, lub członkom swojej rodziny. Przepisy bowiem, w żadnym miejscu, nie ustanawiają takiego zakazu. W związku z czym, uprawnione wydaje się twierdzenie, iż receptę taką, będzie on uprawniony wystawić, lecz bez zawierania adnotacji: „pro auctore” albo „pro familiae”.

Jeżeli chodzi, o problematykę związaną z prowadzeniem dokumentacji, to kwestię tę, reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia, w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania. Rozdział 5a niniejszego rozporządzenia określa, jaką dokumentację należy prowadzić, w przypadku wystawiania recept swojemu małżonkowi lub zstępny, wstępny w linii prostej oraz rodzeństwu. Uregulowania § 71a, przewidują, w takich przypadkach, uproszczoną formę prowadzenia dokumentacji. Powstaje jednak pytanie, czy przepis ten, może być stosowany przez lekarza, który nie ma podpisanej indywidualnej umowy z NFZ, a jedynie pracuje w podmiocie leczniczym, który taki kontrakt podpisał. Wydaje się, iż w takiej sytuacji, lekarz który nie ma indywidualnej umowy, na wypisywanie recept refundowanych, może jak zostało to wyżej nadmienione, wypisać receptę sobie, bądź członkom rodziny, jednakże w kwestii prowadzenia dokumentacji, powinien on stosować się do przepisów ogólnych, analogicznie jak do wszystkich innych pacjentów. W takim przypadku zastosowanie znajdą przepisy rozdziału 2, rozporządzenia Ministra Zdrowia w

sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania, określające dokumentację podmiotu leczniczego.

Wnioski:

Konkludując powyższe rozważania prawne, zdaniem opiniującego, **lekarz który nie ma podpisanej indywidualnej umowy z NFZ, na wypisywanie recept refundowanych, lecz pracuje w podmiocie leczniczym (szpitalu) który to podmiot taki kontrakt posiada tj. jako lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, może wystawiać recepty sobie oraz członkom swojej rodziny**, jednakże **nie może on zawierać** przy tym *adnotacji pro auctore* oraz *pro familiae*. W związku z tym lekarz, nie może w takiej sytuacji prowadzić dokumentacji w formie uproszczonej, przewidzianej w rozdziale 5a rozporządzenia Ministra Zdrowia, w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania, lecz **obowiązany jest prowadzić pełną dokumentację**, przewidzianą w rozdziale 2 niniejszego rozporządzenia, który określa zasady prowadzenia dokumentacji podmiotu leczniczego.

W przypadku chęci skorzystania przez Pana/Panią z pomocy profesjonalnych prawników – radców prawnych i adwokatów, współpracujących z Lex Secure Sp. z o.o. w ramach Ogólnopolskiej Sieci Opieki Prawnej - należy skontaktować się bezpośrednio z Infolinią prawną Lex Secure Sp. z o.o. pod numerem telefonu 501 538 539.

Niniejsza odpowiedź na pytanie prawne została przygotowana na zlecenie Lex Secure Sp. z o.o. przez LEGALIS Kancelarię Radców Prawnych i Adwokatów Komar-Komarowscy, Piotrowska, Sulima i Partnerzy z siedzibą w Sopocie.

Z poważaniem

RADCA PRAWNY
Kajetan Komar-Komarowski

Lex Secure Sp. z o.o.
Al. Niepodległości 723/2
81-853 Sopot

Wysokość kapitału zakładowego:

NIP: 5862017484
REGON: 191884226
KRS: 0000069507
500.000 PLN opłacony w całości

biuro@lexsecure.pl
www.lexsecure.pl

tel. 58 500 59 00
fax: 58 500 59 01
24h Infolinia Prawna
501538539